

MODERNA HÄSTKRAFTER

Föreningen
**SVERIGES
HÄSTKÖRARE**

Medlemsblad för föreningen SVERIGES HÄSTKÖRARE - Årgång 21 nr 1 2018

TEMA

EVENEMANGSKÖRNINGAR

På
KUSKBOCKEN
med Jessica Bergqvist

**Teknik &
redskap**

Röjning med Griplastarvagn

**Arbetshästen
i media**

**Kuskutbildningen
i Jamtli**

Styrelse

Ordförande

Tom Meurling (A.U., BRUNTE)
Hemfridsvägen 3
192 67 Sollentuna
073 - 915 23 67
tom.meurling@tele2.se

Vice ordförand

Camilla Perhult
Knutby-Åsby, Dalhamn 211
740 12 Knutby
070 - 28 76 316
camilla@teamdalhamn.se

Sekreterare

Stella Nelson
Lilla Haga 263
732 72 Fellingsbro
0581 - 32417, 070 - 4418197
stella.nelson@orebro.se

Övriga ledamöter

Sofia Springer (Ersättare BRUNTE)
Dalarövägen 194
137 71 Dalarö
070 - 417 26 73
sofiaspringer@spray.se

Annelie Svensson (A.U., Brunte)
Fjälster 610
598 93 Vimmerby
070 - 245 33 17
annelie@skogsupplevelser.se

Lars Hellsten
Lindåsen, Grymmakärret 35
545 92 Ålgårås
070 - 2577499
hellstenlasse@gmail.com

Jonas Ericsson
Värnarvägen 5
812 90 Kungsåden
0763 - 468 077
jo64er@yahoo.se

Jessica Bergqvist
Torstorp 62
43298 Grimeton
0706 - 627 237
breavad@gmail.com

Ersättare

Håkan Fingal [AU]
Nybygget Rudu 15
561 92 Huskvarna
073 - 906 21 36
hakanfingal@gmail.com

Tommy Johansson
Stångviken 225
835 63 Föllinge
0702-387634
tommy-carina@hotmail.com

Stella Nelson (se sekreterare)

Redaktion Moderna Hästkrafter

Mailadress

redaktor@hastkorare.se

Redaktör

Maria Lindberg
Bjurbäcken 1
362 53 Uråsa
073 - 0466857
fyrforeportage@gmail.com

Redaktionsgrupp

Anders Finnstedt
0640 - 183 32, 0706 - 59 41 84
anders.finnstedt@gmail.com

Åsa Friman
070 - 24 10 335
hultsbrukshastar@hotmail.com

Annelie Svensson
(se styrelsen)

Layout/grafisk form

Simon Rimshult
Stekarekärret 1
544 91 Hjo
070 - 3464169
simon@rimshult.com

Ansvarig utgivare

Tom Meurling

Valberedning

Roland Wirenborg
0707-23 61 97

Svante Lindqvist
0730-89 18 86

Jessica Rytter
073 - 922 22 15

Utbildningsgrupp

Camilla Perhult
(se styrelse)

Lena Erkers
Nittsjö 78
795 91 Rättvik
0248-175 31
lena.erkers@edu.rattvik.se

Sigvard Gustavsson
(se kassör/medlemsregister)

Elisabet Olofsson
Faluvägen 222
795 90 Rättvik
0706-966442
elisabet.olofsson@rattvik.se

Representater FECTU

Lars-Göran Göransson
070-2785480

Tom Meurling
(se styrelse)

Hemsida www.hastkorare.se PR-ansvarig

Lars Hellsten
(se styrelse)

Kassör / medlemsregister

Sigvard Gustavsson
L:a Frösboholma
280 22 Vittsjö
0708 - 250 278
register@hastkorare.se

Entreprenörsgroup

Annelie Svensson
(se styrelse)

Tommy Johansson
(se styrelse)

Jonas Ericsson
(se styrelse)

Tur & Ton i Hälsingland är med och berättar om evenemangskörning i detta nummers tema.

Redaktionsspiltan

Vi förberedde oss i dagar innan. Putsade både vagn och selar så de blänkte och nästan bländade oss i solskenet. Bägge hästarna schamponerades, flätades i man och svans samt kläddes in i täcken för att hålla sig rena till nästa dag. För då var det dags - vi skulle köra vårt allra första bröllop!

Jag minns det väldigt väl. Det var en solig dag, vi skulle skjutsa ett brudpar från kyrkan till festlokalen knappt en kilometer längre bort. Det var vid kyrkan inne i samhället, så vi behövde inte ens lasta hästar och vagn utan kunde spänna för hemma och köra de fem kilometrarna till kyrkan. Perfekt uppvärmning. Jag var så otroligt nervös. Vi var upplädda till tänderna i svarta kostymer, plommonstop och slips. Allt enligt vad vi kunnat läsa oss till om etikett gällande bröllopskörning och beroende på vilket sorts ekipage man körde.

Allt gick väldigt bra. Det enda missödet vi egentligen hade var när den ena hästen snubblade på ett väggupp för att han var fullt upptagen med att glo in i en trädgård. Det gick dock bra och allt annat flöt på utmärkt. Hästarna stod still när fotografen skulle ta kort och vi lyckades backa ut ur det smala utrymmet där gästerna stod och tog emot brudparet, utan att knyta vagnen eller stressa upp hästarna.

Temat i detta nummer handlar om just evenemangskörningar - bröllop, julmarknader, event och uppvisningar. Körning bland mycket folk, ljus, liv och rörelse och ofta människor som är hästovana och därför kan hitta på mindre bra saker i hästarnas närhet. Hur förbereder man sig bäst för den typen av uppdrag och vad bör man tänka på innan man ställer upp och skjutsar folk på den lokala julmarknaden?

Jag har fått många matnyttiga tips när jag har läst artiklarna, och även om vi bara kör ett enda bröllop i år och några körningar på hemmaplan, så tar jag till mig alla goda råd och tips.

Är du ny på detta med uppdragskörningar? Har du inget företag utan kör bara som privatperson? Läs extra noga texten om försäkringar! Det är viktigt att vara rätt försäkrad, annars kan det bli dyrt.

Vi har många härliga insända reportage i detta nummer - det är vi oerhört glada över. Så roligt att få se vad kuskar hittar på med sina hästar, den här gången är det bland annat från Skåne och Jämtland. Missa inte bilderna från slädturen till Sibylas Drive in - man blir glad bara av att se det.

Skicka gärna in fler texter och bilder om vad ni hittar på med era hästar till redaktor@hastkore.se

Trevlig läsning!

Maria Lindberg

I detta nummer!

- 4 Ordförande har ordet
- 5 Inbjudan till hästkörarseminarie
Information om medlemskap
- 6 Teknik & redskap
- 8 Tema: Evenemangskörning
- 14 Hästoria
- 15 Frågespiltan
- 16 Arbetshästen i media
- 18 På praktik i Finland
- 20 Foran går mot väst
- 21 På kuskbocken
- 24 Stalltipset
- 25 Insändare
- 27 Kursutbildningen på Jamtli
Radannons
- 28 Distriktsombud
- 29 Distriktsföreningar
- 31 I nästa nummer

Ordförande har ordet

Äntligen har ett tunt snötäcke lagt sig och tjälen har gått i backen så det bär bra. Hästarna håller sig rena och allt vad lera heter är bortglömt, vad jag har förstått har hela landet mer eller mindre snötäcke och det hör ju till ovanligheterna.

Jag har fått några frågor på vad vi i styrelsen gör och vad föreningen sysslar med i kulisserna som kanske inte syns för gemene man.

Det stora medlemsvårdande uppdraget är att producera en tidning i fyrfärg med intressant och givande innehåll och det lyckas vi med genom en så kallad redaktionsgrupp, dock ska man ha klart för sig att det är Du, som medlem som förhoppningsvis kommer med intressanta idéer och artiklar till tidningen.

Föreningen driver en hemsida som numera är öppen för alla att ta del av. På den kan man hitta all information om föreningen, kalender med kommande aktiviteter och en hel del intressanta rapporter och skrivelser. (hastkora.se) Där kan även medlemmar sätta ut sina köp och säljannonser utan kostnad.

Totalt har föreningen under åren genomfört ett trettiotal seminarier med en stor bredd på innehåll men den största behållningen brukar vara den trivsamma samvaron och nätverkandet medlemmar emellan. I år ska vi till Högbo Bruk vilket känns kul. Se inbjudan på annan plats i tidningen. Föreningen driver ett antal fortbildningar för körinstruktörer i olika nivåer och nu senast finns det ett förslag på att ta fram en mer grundläggande instruktörutbildning.

Detta är det som görs synligt! Lite i skymundan försöker vi lobba i andra sammanhang både högt och lågt för att bevaka våra medlemmars intressen. Föreningen är medlemmar och delaktiga i andra nätverk och det är dem jag ska försöka lyfta fram.

FECTU! Är en förkortning på franska som översatt till engelska står för European Draught Horse Federation. Medlemsorganisationerna som är med där kommer i princip från hela Europa och dess styrelse jobbar mycket med frågor som kommer upp i Bryssels ko-

rridorer, nu senast var det ett förslag mot att använda djur som dragkraft i alla dess former. En ganska skarp skrivelse formulerades där man visade på att det inte är bara körning och användandet av draghästar som blir drabbade av ett förbud men hela aveln och existensen av arbetshästar kan bli ifrågasatt, det kan sluta att man bara har rasen kvar som showhäst utan krav på hållbarhet eller andra förmågor vi eftersträvar. Det har ju hänt inom andra grenar och resultatet blir sällan bra. En aspekt vi från Sverige tryckte på var utbildning för att höja kunskap, kompetens och utrustning allt för dragdjurets bästa i focus. Sen blir man mörkrädd när man på TV visar Mandelman spänna för en ungtjur med några laststroppar för att rensa trädgårdslandet! Det är sådant som inte gagnar djuren och det vill vi komma bort ifrån.

I år kommer FECTU att hålla sin årsstämma på Högbo Bruk samtidigt som vi och det ska bli ett multispråksevenemang utan motstycke. Det finns en hel del mer att läsa om FECTU på hemsidan.

BRUNTE är en förkortning på Brukshästorganisationernas samarbetsorganisation. I stort är det kallblodshästarnas avelsföreningar, Hästkörarna och JUFs brukshästkommitté. Där bevakas många olika intressen bland annat inom politiken och forskning. Under kommande år jobbas det för fullt med att ett stort dragprovsprojekt som ska sträcka sig över ett antal år där man ska, med speciella seldon mäta hästars utveckling under sin mognad. Man ska titta på hur olika exteriörer och raser klarar olika laster osv. Det ska bli spännande att följa och det kommer skrivas mera när resultaten kommer.

Brunte sitter med i lång radda med arbetsgrupper för att vara med och påverka i det som in-

tresserar oss, bland annat i Näringsdepartementet, Svensk Hästforskning, HNS Miljökommitté, Lrfs Hästråd och mycket mer. I höstas kom ett nytt förslag till föreskrifter för hästhållning som lämnades till jordbruksverket. Där har Brunte tillsammans med de flesta andra hästorganisationer sammanställt ett yttrande som var mycket kritiskt till förslaget. Detta resulterade i att jordbruksverket drog tillbaka förslaget och har för avsikt att återkomma med ett nytt. Till detta har vi representanter i ledningsgruppen för KUSK-utbildningen och det nya Brukshästcentrat på Wängen.

Annars knallar det på och jag har tjuvstartat med en LIA praktikant vilket är kul.

Hälsningar.
Tom M

Miljöträning! Hästen Hadde bekantar sig med en stridsvagn för första gången.

Inbjudan

Föreningen Sveriges Hästkörare

har härmed nöjet att bjuda in till årsstämma och seminarium under temat

Från dyngkärra till bröllop!

2018 års seminarium kommer att få ett internationellt sammanhang då även FECTU har bjudits in att delta under seminariet och avhandla sin årsstämma på samma plats.

Datum 2018 04 06 kl 18.00 till 2018 04-08 ca kl 13.00

Preliminärt program:

Fredag.

18.00-20.00 ankomst med registrering och incheckning i logi.

20.00 Välkomst av Ordförande Tom Meurling och VD Arne Anderstedt.

Därefter mingel och historieberättande.

Lördag.

07.30 Frukost.

09.00 Rundvandring på Högbo bruk med Torbjörn Johansson som guide. Han kommer berätta den spännande historien om en av Sveriges stora industriskapelser.

10.00 – 12.00 Stationssystem med förevisning av olika redskap för park, skog brukskörning mm. Kaffe i skogen vid elden.

12.00 Fältmässig lunch därefter fortsatt stationssystem.

14.30. Förflyttning och Swedish FIKA. FECTU påbörjar sin stämma. Föreningen Sveriges Hästkörare börjar sin stämma.

16.00 Veterinär Anna Scherdin föreläser om hästens tänder.

18.30 Stämmomiddag (FSHK firar 30 år) en återblick/framåtblick.

20.00 ca Underhållning.

Söndag:

07.30. Frukost.

09.00. Lars-Åke Johansson från Sexdrega visar och berättar om olika selar och anspänningar.

10.30. Kaffe.

12.00. Fältmässig lunch.

13.00. ca Avfärd hemåt.

Med tanke på våra europeiska gäster kommer en del av översättas till engelska, så passa på att träffa likasinnade från övriga Europa.

Att anmäla sig till seminariet gör man genom att kontakta Jonas Ericsson per mejl jo65er@yahoo.se eller telefon 0763 468077

Kostnad för seminariet är 1200:-

Övernattning på vandrahem 250:- bokas hos Jonas Ericsson. Begränsat antal platser.

Övrig logi. Skomarsgården och Högbo Brukshotell bokas själv och betalas på plats.

Läs mer om Högbo bruk på <http://www.hogbobruk.se/>

Läs mer om FECTU på <http://www.fectu.org/> En del information finns även på föreningens hemsida.

Medlemskap

Moderna Hästkrafter är en medlemstidning för föreningen Sveriges Hästkörare, som kommer ut med 4 nummer om året.

Medlemsavgiften är 370 kr/huvudmedlem +20kr/familjemedlem och betalas årligen.

Medlem blir du enklast genom att gå in på www.hastkorare.se, klicka vidare till "medlemskap" och fyll i formuläret. Därefter kommer en faktura på medlemsavgiften. Har du inte tillgång till internet er-lägger du avgift på nedanstående bankgiro med namn och adress tydligt textat, även namn och födelseår på ev. familjemedlemmar.

När avgiften är erlagd kommer en bekräftelse på

medlemsskapet samt informationsmaterial om föreningen.

Därefter får du Moderna Hästkrafter hem i brevlådan fyra gånger per år, så länge du är medlem!

Bg 5727-1975

OBS! Om du bor utanför Sverige betalar du genom att använda vårt IBAN-nummer.

Swift/bic: SWEDSESS

IBAN nr: SE 2880000823961532061098

Röjning av klena stammar med griplastarvagn

Medlem 317 Thomas Emrin driver företaget Holam där hästar är en del av verksamheten med skotning och slätter. I övrigt arbetar företaget med manuell huggning och röjning samt är resursförstärkning till lantbruk. Här berättar Thomas om sin idé med att röja sly och sälja till flis.

Är maskinell röjning bara för det stora maskinerna? Det var en fråga jag funderat på ganska länge. Det borde finnas en marknad för mindre redskap som kan nyscha in sig på röjning av klena stammar i första hand längs med åkerrenar och vägrenar. Efter diverse tankar, räknande och diskuterande med Stefan Julsgård (SJM) så bestämde jag mig till slut för att beställa en griplastarvagn av honom.

Min tanke var (och är) att kunna erbjuda gratis röjning av sly, buskar och mindre träd mot att jag får ta det röjda materialet att sälja för flisning. Det finns i en nedre gräns för hur klen materialet får vara för att detta skall vara en lönsam affär. Var denna gräns är har jag ännu inte riktigt koll på.

Då jag haft vagnen i ca 1 år så har jag ännu inte gjort några "rena" jobb enligt min idé. Jag har blandat med manuell huggning och eller gjort rena skotningsuppdrag. Men framtiden hoppas jag snart ska ge ett svar om idén håller!

Inskickat av Thomas Emrin

Lastning

Redo för nytt klipp

Nu till tekniken. Vagnen är en egentligen en av SJM:s standardvagnar av största modellen men inte med de kraftigaste hjulen och är 195 cm bred. Den har en extra banke och stöttor för att bättre passa för riskörning. Kranen är en Vimek 420 och till rotatorn ansluts antingen en vanlig timmergrip eller klipp huvud Nisula 155e. Lösningen innehåller ingen extra hydraulik då klippen ansluts till samma anslutningar som timmergripen. Tiltning/vinkling av klippverktyget är tryckstyrkt så när den är fullt öppen vinklas den upp och när den är helt

stängd vinklas den ned. Se bilder. Kniven sitter fast och har inga rörliga delar och klippfunktionen uppnås genom att griparmarna pressar materialet mot den fasta kniven. Enligt tillverkaren ska den klara att klippa en stam på upp till 15 cm. Kranen har modifierats i leden mellan "bom och sticka" för att klara att vikas in längre för att möjliggöra klippning och lastning i ett moment. Klippen och gripen kan därmed nå nästan ända fram till grinden på vagnen, något som inte är möjligt med standardkranen.

Motorn, en Briggs & Stratton Vanguard på 18 hk, är något större än vad som brukar användas. Anledningen till större motor är att klippen kräver något högre tryck (helst över 200 bar) för att arbeta optimalt. Tryckhöjningen fås genom att motorn kan köras på två varvtal. Arbetsvarvtalet ger normalt tryck (175 bar) till alla kranrörelser. När högre tryck behövs vid stängning av klippgripen höjs motorvarvet till maxvarv med hjälp av en solenoid och elektrisk brytare ansluten till gripens hydraulspak i hydraulpaketet.

Evenemangskörningar är ett brett ämne, men det finns flera gemensamma nämnare oavsett var i landet man verkar och om man kör bröllopsskjuts, skjutsar turister i vacker natur eller kör folk på en julmarknad. Säkerheten är en otroligt viktig grund, och den finns många olika aspekter av den, som ni kan läsa i reportagen på de kommande sidorna.

Vi hade uppe ämnet redan i nr 1 2017, men vi kände att det är ett ämne som kan utforskas mer och

valde att utveckla det till ett helt tema. När vi skrev om det förra gången var det utifrån de gruppdiskussioner som hölls på hästkörarseminariet i Hälsingland. Där diskuterade man bland annat vad som krävs av kuskens respektive hästen vid evenemangskörning och körning i besöksnäringen. Det handlar om kuskens trygghet och erfarenhet, förmågan att läsa av både häst och omgivning samt vikten av att ha en medhjälpare. Hästen ska vara väl förberedd och lita på sin kusk. Vidare pratades det

om de problem som kan uppkomma, så som många djurovana passagerare som därmed blir säkerhetsrisker. Samt hur viktigt det är att man faktiskt vågar tacka nej och inte ta på sig uppdrag som man inte är säker på att man klarar av. Alla dessa frågor tas upp av flera erfarna kuskar i texterna i detta tema.

Läs, vidga dina vyer och kom gärna med egna tillägg och åsikter som vi kan publicera i nästa nummer!

Annelie Svensson, Eriksgården, Vimmerby

Här är Annelies personliga betraktelse över hur det är att köra häst vid olika publika evenemang.

Jag har haft hästverksamhet och varit entreprenör i snart åtta år dock har jag haft häst i hela mitt liv och fått ta del av min fars erfarenhet som kusk/hästentreprenör (häståkeri).

Under min tid som hästentreprenör har jag fått ganska mycket erfarenhet av hur viktigt det är att tänka på säkerheten både för min egen del men även för de människor som finns i min och hästarnas närhet vid körningen.

Några exempel på körningar som jag har gjort/medverkat i är stadsmarknader, julmarknader, luciakortege, studentbalkörning, bröllop, höstmarknad inne i Astrid Lindgrens Värld och i Bullerbyn. Även skörde-/skogsdagar där vi visat körning med olika redskap/vagnar.

Av den erfarenheten har jag nedan skrivit ner några tips utifrån hur jag tänker gällande säkerhetstänk vid evenemangskörningar.

Checklista vad man måste / bör tänka på innan man tar på sig uppdragskörningar.:

- ☐ Veta att hästarna man tänker använda har varit med i olika miljöer innan. Mycket miljötränade.
- ☐ Att du som kusk är duktig på att kunna läsa av hästen/hästarna för att kunna förhindra eventuella situationer.
- ☐ Att man som kusk/ar behöver vara noga med att kunna scanna av situationer/miljön man jobbar i, hela tiden när man kör.
- ☐ Att ha med en kunnig/erfaren medhjälpare/extra kusk.
- ☐ Att ha giltiga försäkringar både på sina hästar och ansvarsförsäkring för sina kunder och medarbetare.
- ☐ Att man kollar av platsen som man ska köra på, om det inte är möjligt innan, vara ute i god tid för att kunna checka av platsen vid körningstillfället.
- ☐ Att ha väl fungerande utrustning är A och O men även att ha med reservdelar såsom en extra sele, grimmor, rep.
- ☐ Verktyg som är bra att ha med är minst en skiftnyckel och en vass kniv (som kan användas vid en nödsituation).

När man kör bland folksamlingar och i trånga utrymmen gäller det även att ha ögon i nacke för att kunna ha koll på sitt ekipage. Dvs veta hur långt/stort ekipaget är som man framför. Veta hur vagnen beter sig t ex om vagnens bakaxel skär av den tilltänkta vägen. Om så är fallet kan olyckan vara framme och man kan råka köra på/över en person eller en barnvagn om man missar att hålla ut vid svängar. Som avslutning vill jag skicka med att trots att det är mycket att tänka på så ger det en stor tillfredsställelse att se alla glada och tacksamma människor som får en hästupplevelse!

Vid pennan // Annelie, Eriksgården

Hans Johansson, Västerås

Grönsaksbonden är nog
med att reka färdvägen

Hans Johansson är Häst- och grönsaksbonden, Västerås, och har drivit sin hästverksamhet i tolv år.

Han kör ett 100-tal körningar per år på exempelvis marknader/festivaler, utflykter med äldreboenden, Vallby friluftsmuseum och Temadagar i Anundshög. Största delen sker i Maj till Augusti och i december.

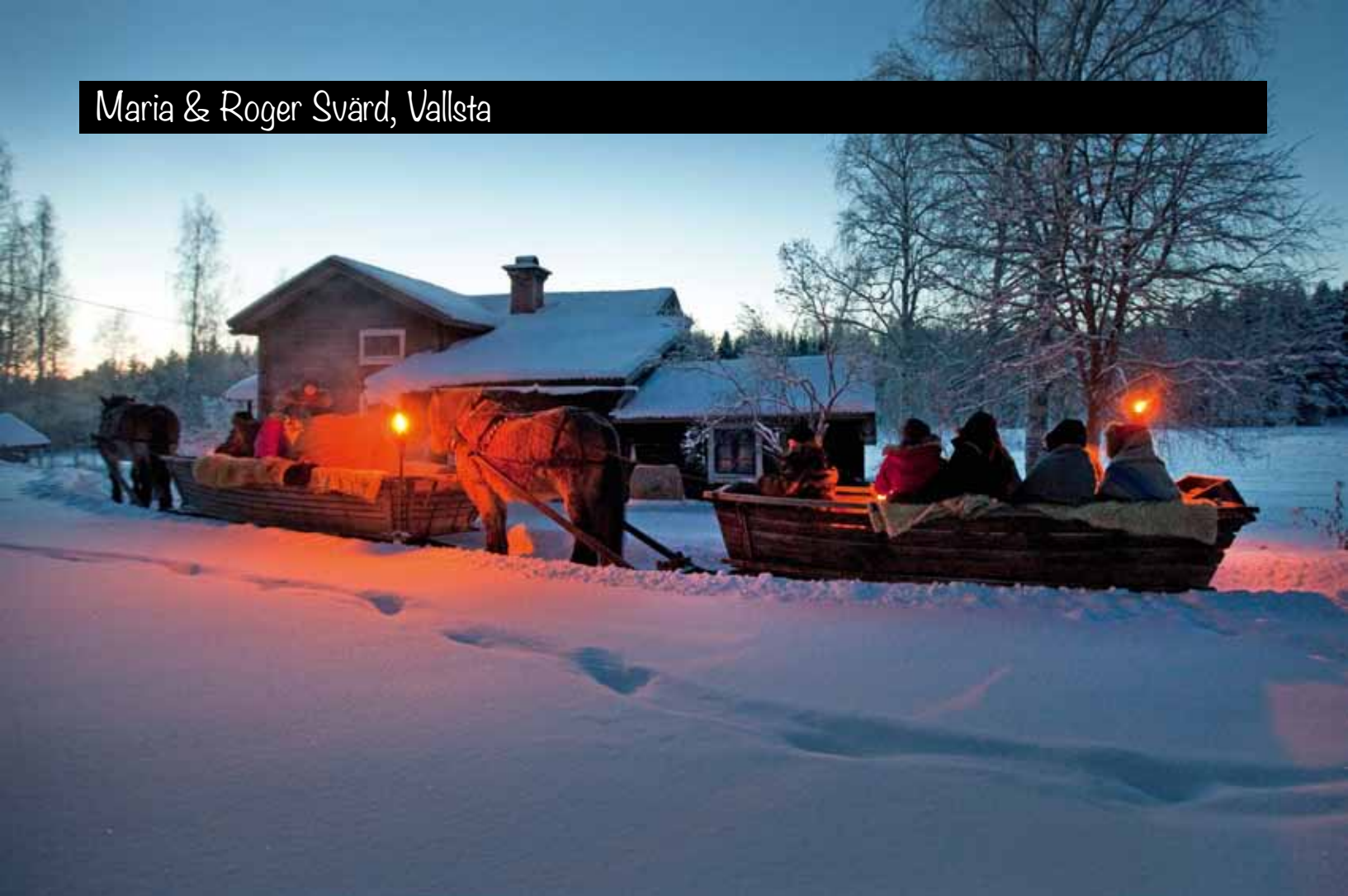
– Jag får uppdragen genom uppsökande samtal och koll på andra evenemang i tidningar/tv/radio och kontaktar arrangören för att erbjuda även hästupplevelser i samband med deras evenemang. Jag får även in egna reportage i tidningar, hemsidan och FB. Personligen så upplever jag att annonsera i tidningar kostar mer än det smakar.

Hans har några tips på viktiga saker att tänka på vid uppdragskörningar.

– Kolla upp platsen innan, att vara på plats tidigt när evenemanget är uppbyggt med tanke på tänkt färdväg. Man måste se att den fungerar annars får man ha en plan B. Kolla att det finns lämpligt plats att parkera sina fordon/transporter på och att det finns en lämplig plats att utgå ifrån. Väl synlig och tillgänglig. Hästarna ska vara väl miljötränade och jag vill gärna ha haft hästarna med i min övriga verksamhet 1-2 år innan de får användas i stora publika evenemang. Gärna att de då får gå i par (trygghet för den enskilda hästen)

– Jag tycker det är viktigt att ha både hästar och verksamhet försäkrade. Jag har en ansvarsförsäkring för kunden och en medarbetarförsäkring för min/a medhjälpare utöver att hästarna är försäkrade.

Vänliga och tydliga instruktioner till passagerarna på Tur o Ton

Maria och Roger Svärd har drivit Tur o Ton i Hälsingland i 12 år.

Deras koncept är upplevelser med häst och vagn/släde samt musik och god mat. De har tydliga principer för sina evenemangskörningar och tummar inte på säkerheten.

– Självklart för oss är att ha noga koll på att hästens utrustning, skor, broddar, reflexer, sele, skaklar, vagnar, slädar mm är i gott skick. Det behöver knappt nämnas. Det är också självklart för oss att vi använder hästar som vi vet är tränade och lämpade för uppdraget. Lyhörda, lugna, vältränade och med stort förtroende för kusk och medhjälpare, konstaterar Maria.

Från December till och med mitten av mars och juni till och med september kör de i snitt en gång i veckan.

– Vi är musikaliska kuskar som erbjuder förbokade presentupplevelser där vi blandar hästturer, berättelser, musik och delikatesser från trakten på våra två anläggningar. Vintertid är det häst och släde i Ljusnandalen i nära samarbete med det närliggande hotellet Orbaden Spa&Resort. Under barmarkspérioden körs deras upplevelser mitt i tystnaden i den djupa hälsingeskogen på finnbo-sättningen Björnmyra. Där finns 8 timmerhus som passar olika gruppstorlekar. Allt från mindre grupper på 6-8 personer till hela busslasten kan tas emot.

– Det händer även att vi erbjuder hästskjuts på marknader, byavandringar, invigningar med mera.

Ett av de årliga uppdragen som känns som ett "högskole-uppdrag" är när de skjutsar det närliggande demensboendet till logdans på hembygdsgården i juni.

- Vi står för både hästskjutsen och musikerhållningen på detta event.

Förberedelser är viktiga och inför nya uppdrag brukar Maria och Roger alltid provköra sträckan. Det är viktigt att miljöträna både hästen och kusen och att noga planera vändplatser, rasthagar med mera.

- Vi litar på våra hästar men man kan aldrig vara för noga med förberedelserna. När de kör presentupplevelserna vid sina anläggningar använder de ibland en mindre trafikerad byväg.
- Då sätter vi alltid upp varningsskyltar från bägge håll och är noga med att ta bort dem när vi lämnar vägen.

Både för säkerhetens och upplevelsens skull tar de kontakt med timmertransporter och plogbilar så de inte råkar mötas på den smala vägen.

- De är väldigt tillmötesgående och det händer att de dirigerar om trafiken efter våra önskemål.

En av de absolut viktigaste säkerhetsåtgärderna är att det finns en häst- och människokunskap medhjälpare med på alla uppdrag med persontrafik.

- Det är viktigt att veta att människor av idag har mycket liten djurvana. Man ska vara förberedd på att allting kan hända. Precis allting. Därför måste medhjälparen vara en tydlig ledare och "läsa människorna". På så sätt kan man förebygga jobbiga situationer. Det handlar till exempel om att ge tydliga instruktioner angående paraplyanvändning, facklor med mera, konstaterar Maria.

Därför är det viktigt att medhjälparen har koll både på folk och få. Om det händer en passagerare något, till exempel att den blir sjuk, så är det ovärderligt att ha en medhjälpare med på turen. För någon måste ansvara för hästarna samtidigt som den andre kan gör det som behövs för den sjuka.

Medhjälpare måste ge tydliga och vänliga instruktioner om vad som krävs av passagerarna före, under och efter turen.

- Till exempel att alla ska vara lugna och sitta still samt förbereda dem på att det kan bli ett ryck vid starten.

Maria nämner de saker de alltid går igenom med sina passagerare:

Att inte ha armar och huvud utanför relingen.

Att vara beredd att följamsam och "burka" vid slädfärd vintertid.

Att inte gå mellan häst och vagn/släde.

- Vi är noga med att hälsa på alla passagerare och sen presenterar vi häst, kusk

och medhjälpare. Vi ser gärna att passagerarna hälsar på hästarna tillsammans med oss innan avfärd. När vi känner att någon är lite rädd pratar vi lugnande och berättar hur hästarna fungerar exempelvis när de blir rädda.

Maria ser vissa moment i evenemangskörningar som särskilda säkerhetsrisker.

- Vid påstigning och avstigning är det känsliga moment, medhjälparen står med fördel framför hästen vid sådana moment. Det kan även vara känsligt när flera hästar, som inte känner varandra, är på samma ställe. Då är det viktigt att ge tydliga tecken mellan kuskarna när hästarna ska starta och stanna.

- De fyra F:en är viktiga att tänka på. Hästar är FLOCK-djur. Det är viktigt att man pratar ihop sig om flera hästar ska jobba på samma ställe.

De påverkar varann mer än vi förstår.

Hästar är FLYKT-djur. Det är viktigt att man som kusk hela tiden har kontakt med hästen. Låt medhjälparen sköta snacket.

FÖDA. Det är viktigt att hästarna inte är hungriga när de ska skjutsa folk.

FORTPLATNING. Man måste komma ihåg att ston och hingstar kan bete sig mer oberäkneligt under vissa tider.

Hur ska man tänka kring försäkringar?

Moderna hästkrafter ställde frågan till två försäkringsbolag, Länsförsäkringar Kronoberg och If, och fick bland annat veta att den vanliga hemförsäkringens ansvarsförsäkring inte gäller om man kör uppdrag som man får ersättning för.

Sofia Kulevska, skadereglerare ansvarar rättsskydd på Länsförsäkringar Kronoberg.

Bör man ha en ansvarsförsäkring om man skjutsar folk på evenemang?

– Som hästägare eller hästkörare kan man bli skadeståndsskyldig för skador som en häst orsakar. För att man ska bli skadeståndsskyldig för skador som en häst orsakar krävs i regel att man på något sätt har varit oaktsam. I sådana fall kan det tänkas att passagerarna kan skadas men också andra skador kan uppstå, till exempel skador på egendom som hästen springer på eller annat som vagnen går emot. Skulle något sådant hända får man i regel utreda om hästägaren eller hästköraren på något sätt har förfarit vårdslöst och därför är skadeståndsskyldig för de uppkomna skadorna. Har man en ansvarsförsäkring kan skadestånd komma att utbetalas från denna till den skadedrabbade, då behöver

inte den som orsakat skadan betala mer än sin självrisk.

Kan man skaffa ansvarsförsäkring som privatperson eller måste man ha ett företag?

– Har man en hemförsäkring så har man också en ansvarsförsäkring. Gäller hemförsäkringen tar försäkringsbolaget hand om ärendet och utreder eventuell skadeståndsskyldighet och i förekommande fall om skadeståndsskyldighet föreligger utbetalar skadestånd till den drabbade. Man bör dock vara medveten om att det ska ske en prövning i varje enskilt fall och att det också finns skador/situationer som en ansvarsförsäkring inte gäller för. Viktigt att veta är exempelvis att ansvarsförsäkringen i hemförsäkringen inte gäller för sådant som har samband med bland annat yrkesutövning eller annan förvärvsverksamhet. Får man ersättning för evenemangskörning kan det alltså vara så att ansvarsförsäkringen i

hemförsäkringen inte ersätter eventuella skador som man orsakat på grund av att detta anses som förvärvsverksamhet. Kör man evenemangskörningar finns dock ansvarsförsäkringar att köpa till sin verksamhet, även för de som har ringa omfattning på sin verksamhet. Har man en lantbruksförsäkring har man i regel dock ett utökat skydd redan genom den försäkringen för hästverksamhet. Om man inte har en ansvarsförsäkring och det händer en olycka - vem står för kostnaderna då? Om till exempel passagerare eller egendom blir skadade. – Om skada inträffar kan alltså hästägaren och/eller hästköraren komma att anses ansvarig för

skadorna. Återigen en förutsättning för skadeståndsskyldighet är i regel att man på något sätt varit vårdslös. Har man ingen ansvarsförsäkring kan man således tvingas betala skadeståndet ur egen ficka, vilket också kan bli betydande belopp för såväl personskador som skada på egendom.

– Om man har turister från annat land som åker med i vagnen och de skadar sig, och visar sig vara oförsäkrade själva - vad händer då?

– Ansvarsförsäkringen är en försäkring som gäller för den som har orsakat skadan. Detta innebär att om någon skadar sig, turist eller inte, har denna person att kräva skadestånd av den som han eller hon håller ansvarig. Den som har fått ett skadeståndskrav riktat mot sig får då i sin tur ta kontakt med sin ansvarsförsäkringsgivare att ta ställning i ärendet.

Kan man skaffa en tillfällig ansvarsförsäkring för bara en dag om man ska göra ett enstaka uppdrag?

– Hemförsäkringar tecknas årsvis, samma gäller för lantbruksförsäkringar. Är man osäker på om försäkringsskydd föreligger för en planerad aktivitet är det en god idé att ta kontakt med sitt försäkringsbolag och höra sig för vad som gäller. För företag kan det finnas andra försäkringslösningar.

Sofia Ström Bernad, pressansvarig If

Bör man ha en ansvarsförsäkring om man skjutsar folk på evenemang?

– Har hästägaren inte tecknat en ansvarsförsäkring som gäller för affärsmässig verksamhet så riskerar ägaren/hästföraren att drabbas personligen om skadehändelsen betecknas som vårdslös. Är det inte fråga om en vårdslös handling från hästköraren så står passagerarna för risken själva eller via olycksfallsförsäkring som den enskilde tecknat själv. Kan man som privatperson teckna en ansvarsförsäkring för körning av häst, eller måste man ha en firma?

– Om en person bedriver verksamhet bör den registreras som sådan och då kan hon/han teckna en ansvarsförsäkring. Men det går inte som privatperson.

Text: Maria Lindberg

KUSKUTBILDNING I BRUKSKÖRNING

Gå Sveriges enda yrkeshögskoleutbildning för brukshästkuskar. Du läser på halvfart under två år, varav 10 veckor på Wången. Övrig tid på distans och ute hos hästentreprenörer i landet.

Utbildningen är kostnadsfri och studiemedelsberättigad.

Sök senast
16 april!

wangen.se

Gösta Kylsberg, tidigare kavaljerskusk i Hovstallet och före detta ordförande för Vagnhistoriska sällskapet, berättar om hur man såg på säkerhet kring uppdragskörning förr i tiden.

Frågor kring säkerhet vid evenemangs- eller uppdragsskörning vad gäller hästekipaget har inte ändrats mycket genom historien.

- Den stora skillnaden är ju att förr var hästar och vagnar ett naturligt inslag i vardagen och stadsbilden som transportmedel. Människor var vana vid hästar och hade generellt en högre kunskap om dem än vad man har idag. Förr fanns detta naturligt, ja nästan i generna, det var mycket av så kallad tyst kunskap som förmedlades mellan generationer och man växte upp i ett samhälle där hästen var en naturlig del av livet och arbetet, konstaterar Gösta Kylsberg, tidigare kavaljerskusk i Hovstallet och före detta ordförande för Vagnhistoriska sällskapet. Förr arbetade kusk och häst varje dag. Det gav så klart en annan erfarenhet och vana i körningen. Jämför man med idag är de entreprenörer som kör med häst på heltid ganska få. Den stora avhållningsperioden kom efter andra världskriget, inom jord- och skogsbruk och försvaret vilket sedermera ledde till att mycket hästkunskap och erfarenheter gick förlorad i takt med ökad mekanisering som innebar andra kunskapsbehov.

Visst hände det olyckor med skenande hästar i vagn även förr. Men sett i relation till mängden kuskar som kör med häst på uppdrag idag jämfört

med tidigare så är det inte omöjligt att det rent statistiskt kanske händer fler incidenter idag.

- Carl Gustaf Wrangels "Handbok för hästvänner" från 1880-talet är ju en bibel för oss som är intresserad av körkonst och historia. Han skrev till exempel om en kusk som, trots Wrangels upprepade allvarliga påminnelser att inte lämna ekipaget utan tillsyn eller säkerhetsåtgärder, lät hästarna stå utan tillsyn när han hämtade varor i handelsboden. Hästarna blev skrämde av något på bakgården och skenade iväg. Han nämner också bilar och spårvagnar som "idell faror" för hästarna i det moderna samhälle som började utvecklas med ökad industrialisering och urbanisering vid tiden före och kring det förra sekelskiftet.

Jag pratade nyligen med Sven Ek, tidigare ägare av och tredje generationen vid Eks hyrverk och åkeri i Västerås, som körde med hästanspända ekipage fram till mitten av 1980-talet. Sven menar att det absolut inte tillhörde vardagen med olyckor och om något hände så var det antagligen för att kusken inte varit tillräckligt observant eller någon yttre omständighet som in-

träffade, berättar Gösta Kylsberg.

Men det är ju inte bara säkerhetstänkandet som är viktigt när det gäller evenemangsskörning. C-G Wrangels betonar även vikten av att kusken sitter korrekt med en ledig, men vårdad hållning. En korrekt sits är mer skonsam mot kroppen, ger bättre kontakt med hästen, bättre överblick, och sist men inte minst, mer estetiskt. - För ett hästekipage ska ju inte bara vara säkert utan även elegant, avslutar Gösta Kylsberg.

Korrekt hållning på kuskbocken. Ur Handbok för hästvänner.

Frågespiltan

Fråga våra experter! Skicka dina körhästrelaterade frågor till: fragespiltan@hotmail.com

Fråga

Hur skor man en häst för skogsarbete på bästa sätt? Mvh Kurt Arne Abrahamsson

Svar

– I det stora hela gör man inget annorlunda jämfört med en vanlig fysiologisk skoning. Det som är viktigt att tänka på är att hästen har ett ordentligt grepp. Självklart ska den ha fyra broddar i varje hov, en körhäst som drar tungt landar med tån och måste ha broddar även där. Sedan underlättar man för hästen genom att sätta dit snösulor. När man kör inne i skogen spelar inte så stor roll om man har snösulor eller ej, för där är terrängen ojämn. Men när ekipaget kommer ut på vägen kan hästen vricka sig om den har stora snöklampor under hovarna. I övrigt gäller att man anpassar skoningen till varje hästs förutsättningar, det är ju olika hur hovarna ser ut. Generellt tror jag att skogshästar har ganska lite tappskor, det har oftast väldigt bra koll på vart de sätter fötterna och de som

kör professionellt med häst i skogen vet att välja bra körvägar. Man kör ju ofta med griplastarvagn idag, och då är man inte inne och kör i "brötet" som man kanske gjorde på 1900-talets första hälft.

Hans Wincent skor sin nordsvenska hingst Harely inför träning till Grevagården.
Foto: Privat

Så här ser det ut när Hans Wincent skor en häst inför skogsarbete på vintern. Snösula och fyra brodd. Foto: Privat

Svarpanel

Hans Wincent med sina nordsvenska brukshästar Norrpann 23747 och Majsann. Foto: Holgersson Information

Hans Wincent som driver Sockna Häst med hovslageriverksamheten, avel av nordsvenska hästar, uppdragskörning med häst och skogskörslor samt turistarrangemang.

Hans Wincent tog hovslagarexamen 2004 och är av Jordbruksverket Godkänd Hovslagare och kör själv med sina hästar i skogen.

ÄLGARÅS VAGNMUSEUM UTANFÖR TÖREBODA

En resa i tiden för hästdragna fordon, som vagnar, slädar och redskap m.m.

**Kontakta Lasse Hellsten för en visning
070-257 74 99 • hellstenlasse@gmail.com**

*I paraden fick Nitro dra vagnen som hade temat Lady och Lufsen. Jessica satt såklart på kuskbocken.
Foto: Therese Hübner*

Jessica och Nitro syns med både trick och körning

Text: Maria Lindberg

Jessica Jacobsson bor i Småland och har gjort sig ett namn genom att göra olika trickuppvisningar med först sin morfars nordsvenska valack Oden, och numera hennes egen nordsvenska Nitro. Hon har deltagit på Sweden International Horseshow fyra gånger och både haft uppvisningar med trick samt kört med vagn i paraden inne på arenan.

*Jessica tränar kommandot "ligg" med Nitro helt lös på stranden.
Foto: Louise Woouw Painter*

Du och din häst Nitro har varit mycket i tidningar och radio nyligen - berätta om varför!

– Det är helt och hållet tack vare Sweden International Horseshow. Jag blev omskriven i en lokaltidning, och sedan ringde de från radion efter att de hade sett den artikeln och jag ska även vara med i en lantbrukstidning. Det ena ger det andra. Jag får uppmärksamhet tack vare att jag varit med på showen i Stockholm, men det är inte det de vill intervjua mig om. De vill främst höra hur jag gör när

jag tricktränar med en tung arbetshäst. Jessica är glad att hon numera får uppmärksamhet för det enorma arbete hon lägger ner på hästarna. Till en början trodde många att hon bara hade en fantastiskt lättlärd häst i Oden, men när hon nu även lärt upp Nitro att göra samma saker, så som att ligga, apport och buga, så förstår omgivningen att det faktiskt är hon som är bra på att träna sina hästar. – Jag har ju utvecklats väldigt mycket också. Det tog mig ett och ett halvt år att lära Oden att ligga, men med Nitro tog det bara tre månader.

Utöver trickträningen så tränar och tävlar Jessica i dressyrridning och sysslar även en del med körning. Hon har gjort ett KBI med Nitro med höga poäng som fyraåring och det krävs en stabil körhäst för att köra inne i Friends arena när det är full show med ljud, ljus och andra hästar där inne. Trickträningen övar upp förtroendet mellan henne och hästarna och ger fördelar även i ridningen och körningen, en häst som litar på sin människa oavsett om människan befinner sig på marken, ryggen eller kuskbocken blir en trygg häst.

Jessica får ofta frågor om hur hon lär sina hästar trick.

– Det är inte en fråga man besvarar i en enkel mening. Det finns tusen olika sätt och olika hästar funkar med olika saker. Ibland är jag inte ens medveten om hur jag gör, utan det bara fungera i kommunikationen mellan oss. För mig handlar det om kroppsspråk, men också väldigt specifikt hur jag använder min röst.

Vad tycker du om att vara med i media?

– Får man säga att man tycker om det? säger Jessica och skrattar.

– Jag tycker det är kul att visa upp det vi gör. Det är ju därför jag är så aktiv på sociala medier också - för att visa upp att man faktiskt kan göra fler saker med sin häst än att rida och köra den. Jag är ingen Tobbe Larsson, men även jag som vanlig Svensson kan göra roliga och häftiga saker med mina hästar om

jag bara lägger manken till och tränar dem mycket och rätt. Trickträning kan underlätta i vardagen, som när jag lägger grimskaflet över hästens rygg och skickar in honom i transporten.

Med ett heltidsjobb som lärare och en egen gård att sköta har Jessica inte mycket tid över, men när hon kan gör hon gärna uppvisningar och clinics med trickträning. Hon filmar ofta sin träning hemma och lägger ut på Facebook och instagram. Där når hon främst en yngre publik, medan radio och tidningar når ut till fler och äldre.

– I sociala medier tänker jag att jag når en yngre målgrupp som vill följa vad vi gör dagligen. I vanlig media är det större chans att någon ser mig och vill ha mig till något uppdrag. För om man är med i tidningen då inser folk att man faktiskt gör något seriöst - att man är på riktigt.

Nitro och Jessica vidar upp sig i dressyr inne på Sweden International Horseshow. Foto: Petnilla Hägg

Jessica får Nitro att göra den så kallade bergsgeten. Foto: Louise Woouw Painter

Nitro visar att han kan vinka. Foto: Louise Woouw Painter

MED GRIPLASTARE I DE SKOGARNA

finska

Peter Ekholm 54 år, bor i Ikalis, Finland och har jobbat yrkesmässigt med hästar sedan 2009. För en tid sedan fick jag möjligheten

att praktisera en månad i företaget, och passade då på att intervjua Peter för ett reportage i Moderna Hästkrafter.

Våren 2012 i Borgås branta backar i södra Finland

Ett intresse föds

Som liten skit hängde jag alltid med min morbror. När han körde med hästarna i skogen fick jag följa med. Jag minns så väl när jag efter skolan, stod på vägen och kände den där goda doften som uppenbarade sig efter avverkad skog.

Pappa fick alltid komma och hämta hem mig varenda gång. Jag var så glad! Där och då föddes nog en inre inspiration om att någon gång i livet, jobba med skogs-vård.

1983 tog jag examen från skogsbruksskolan och fick jobb direkt med

manuell huggning, röjning och planteringar. Det var tuffa år i början – väldigt kalla vintrar minns jag. Inga större jobb sommartid och vartefter åren gick och skördarna fick mer och mer fäste fanns det knappt jobb någon tid på året.

Från båtliv till hästinköp

Under många år jobbade jag på sjön. En månad i tjänst och en månad ledigt var schemat. Varje gång jag blev ledig så åkte jag till skogen. Kände till slut att jag ville tillbaka dit där allt började. I början av 2009 kom jag i kontakt med den finska arbetshästföreningen. Där

fanns det en och annan som körde i skogen med finnhästar.

Själv körde jag häst lite på hobbynivå och ideén föddes om att det kanske fanns en möjlighet att försörja sig på hästkörandet. Tankarna tog fart och från Norrbotten köpte jag min första häst, Mandy. Ett ardennersto på 12 år. Mandy gick i par tillsammans med Salina framför griplastaren och arbetade väldigt fint ihop. Ingen av stona hade tidigare gått i par men de trivdes bra tillsammans. Senare köptes även Tarsan och Tarmo in till företaget och vi har gjort många jobb tillsammans. Det har funnits en hel del

hästar i stallen genom åren. När det har saknats någon så har jag alltid fått låna arbetskamrat från Åfelts arbetshästar.

Jobben tar fart

Det gick bättre och bättre, hästarna jobbade på och uppdragen kom in allt eftersom. 2010 blev jag erbjuden jobb hos Åfelts arbetshästar och där jobbade jag fram till 2012 då jag bestämde mig för att satsa på min egen verksamhet och möjligheterna att utveckla företaget ännu mer. Samma år fick jag ett stort jobb i Tornedalen, Sverige. Beställare var Billerudkorsnäs och arbetet bestod av manuell avverkning under barmark och snötid efter skördare. En annan förfrågan kom från Uleåborg att jobba åt dem i tätortsnära skogar. Den vintern skotade hästarna och jag 16 hektar och vi fick en mycket nöjd beställare. Sammantaget har vi efter 2012 skotat årligen mellan 1500-2500 m3 och det har gett mig bra förutsättningar att fortsätta som hästentreprenör inom de skogliga jobben.

Vad är det svåra tycker du, med att marknadsföra sina tjänster till nya beställare?

Det är väl att få dem att förstå att hästarna är ett oerhört effektivt arbetsredskap i skog och mark utifrån miljöhänsyn. Även att hästarna skapar de mjuka värdena till människor. Det märker jag mycket när vi jobbar i tätortsnära skogar. Barn och ungdomar kommer på studiebesök. De får träffa hästarna och vi pratar om skogens alla möjligheter. Det blir familjärt på ett trevligt sätt. Ett par hjälpte mig med vatten till hästarna. När de åkte på semester, fick jag nyckeln till deras hus så jag kunde hämta vatten själv. En annan familj bjöd dagligen på lunch. Sådant värmer i själ och hjärta.

Vilka är dina beställare i dag?

Vi jobbar mot skogsvårdsföreningar, kommuner och förvaltningar. Även privata skogsägare anlitar oss och just nu pågår ett jobb på 5 hektar och ca 1000m3 hyggesfritt. Storskog, ca 400m3/ha med en medellängd på 28 meter.

Vintern 2016-17, Uleåborg stad norra Finland. Gallring på 16ha ca 1000m3. Manuell avverkning.

Sommarbete hemma i mellersta Finland, Reisjärvi.

Hur ser du på framtiden, kan du utveckla ditt hästföretagande ännu mer?

Ja, det tror jag. Skogsägare behöver alternativ och där måste vi vara starka, "stå längst fram" och verkligen marknadsföra oss stort. Jobb i tätortsnära skogar och hyggesfria alternativ kommer mer och mer. Likaså skogsområden där det ska skapas platser för människors välmående och tid för rekreation. Där finns möjligheter. Jag känner mig hoppfull inför framtiden.

Text: Åsa Friman Bild: privat

FORAN GÅR MOT VÄST

Lina och Izabella var med på årets Forresa och berättar här om äventyret:

Vi har gjort en resa med ardennerstoet Issi med Dalarna Femund forkörförening där Sigurd Svendsen är ordförande. Resan började i Siljansfors men efter fyra dygn slutade den för oss i Åsen, då hade vi kört en sträcka på 8 mil med Issi. Eftersom vi aldrig gjort en sådan här resa tillsammans förut, trodde vi att det skulle vara lagom med fyra dygn. Dock kände vi att fyra dygn var alldeles för lite.

Inför denna resa pratade vi med erfarna forkörare och fick vägledning och olika tips. Vi förberedde Issi inför denna resa på sensommaren, vi körde många men korta turer till en början som succesivt ökades med både längre sträckor och hårdare pass. Under tiden som vi tränat med Issi har vi kollat att sele och annan utrustning passat, för att minska eventuella skavsår eller andra skador. Vi har även kört med trugor när vi tränat hemma för att lära oss hur de fungerar, för att på turen kunna sätta på dem snabbt och smidigt.

Vi förberedde även oss själva mycket inför turen, eftersom Izabella varit med en sträcka tidigare år visste hon ungefär hur vardagen såg ut på foran. Vilket gjorde det lite enklare inför packningen av mat och kläder. Vi kompletterade varandra mycket både hemma och på turen eftersom vi

hade olika kunskaper kring hästkörning, sy kläder, matlagning, etc. Vi hade marinerat fruset kött som vi stekte på varje dag till lunch samt annat smått och gott. Vi sydde tidsenliga kläder och lagade alla hål i våra raggsockor och vantar.

En dagsetapp på foran kan se ut såhär: Två timmar innan avfärd ska hästarna fodras. Sedan äter vi frukost och klär på oss kläder inför dagen. Boplat och stall städas innan vi surrar fast packningen på släden och selar hästen för att bege oss iväg på dagens färd. Efter ca en timme brukar hästarna få vila en stund med hö och vatten. Mitt på dagen väljer vi ut en bra rastplats där vi kan äta lunch. Oftast samlas flera vid en eld, där vi värmer den medhavda maten. Efter ett tag hörs "GÖR KLAR!" och då vet man att det är dags att packa ihop för att fortsätta färderna. Dagarna är långa och

oftast hinns det bli mörkt innan vi är framme, när skymningen kommer brukar vi pausa för att tända lyktor och facklor. När vi kommer fram där vi ska sova för natten hjälps vi åt att fixa Issi inför kvällen. Dvs att hitta en plats åt henne samt ge henne hö och vatten, vi borstar av henne och täckar henne med flera lager hästtäck. Sedan hittar vi en plats för oss att sova på. Vi tar in blöta kläder om torkmöjligheter finns, vi packar hö och gör iordning släden så mycket som möjligt inför morgondagen. Efter middagen fodrar alla sina hästar samtidigt och sedan är dagen i princip slut.

Med tanke på den mängd snö som kommit denna vinter har spårning varit viktigt för att foran ska kunna ta sig fram med alla hästar, samt har trugor varit till en stor fördel under resan. Innan foran startar spåras de olika sträckorna antingen med hästar som plogar och trampar till, eller skoter som plogar och gör ett hårt underlag för trugorna. Ibland var det så mycket snö att trugorna var det enda alternativet för att ta sig fram med hästarna, eftersom spåret var så hårt packat gick hästarna med trugor uppe på spåret istället för att sjunka igenom.

Vi kan absolut tänka oss att köra foran hela vägen till Röros, det är något vi hoppas på att få uppleva. Den stora tjusningen med att köra sin häst till Röros är att få uppleva hela resan med hästen men även möjligheten att få leva i den gamla världen. Det känns även hedrande att på detta sätt få föra kulturarvet vidare tillsammans med hästen och likasinnade människor.

Vårat goda råd till en hästkörare över vintern är att klä sig ordentligt för att hålla sig varm och humöret på topp.

SKRIBENTER:

LINA, 18 ÅR

JAG ÄR UPPVUXEN PÅ BONDGÅRD DÄR VI ANVÄNDER OSS MYCKET AV VÅRA HÄSTAR I JORDBRUKET. MIN VARDAG BESTÅR AV HÄSTARNA OCH DJUREN HEMMA PÅ GÅRDEN. MIN PAPPA HAR VARIT MED OCH ÅKT FORAN NÅGRA ÅR, SÅ MAN KAN VÄL SÄGA ATT JAG HAR KÖRT HÄST NÅGON GÅNG.

IZABELLA, 26 ÅR

LINAS OCH ISSIS DRÄNG PÅ RESAN VAR JAG. SÅ LÄNGE SOM JAG KAN MINNAS HAR JAG VARIT INTRESSERAD AV HÄSTAR. DET ÄR NU PÅ SENARE TID SOM JAG HAR INTRESSERAT MIG MER FÖR KÖRNINGEN.

Inbjudan till Sommarkurs i brukskörning med häst Hjo folkhögskola 2 - 6 juli 2018

Välkommen till Hjo folkhögskola på sommarkurs i brukskörning med häst. Kursen genomförs i samarbete med föreningen Sveriges hästkörare Skaraborg och vänder sig till både nybörjare och hobbykusken som vill utveckla sina kunskaper. Passa på att kombinera kursen med semester i den vackra trästaden vid Vätterns västra strand!

Kursinnehåll

Häst vid hand (hästhantering)
Tömfattning och kommandon
Selning, terminologi och praktik
Anspänning av redskap och vagnar
Arbetskörning och uppsutten körning
Selvård och selmakeri
"Vett och etikett", vagns- och redskapskännedom
Brukskörning och körning i tätort
Slätter och höhässjning

Kursledare/instruktörer

Sigvard Gustavsson, Hälde hästkraft, Vittsjö
Per Madestam, Naturnära hästkraft, Hjo

Övriga instruktörer

Jenny Göransson, Andarum
Roland Wirenborg, Kungsör
Christina Allansdotter, Härja

Kostnad och anmälan

Helinackordering på Hjo folkhögskola 5.950:-
Utan logi 5.150:-

Anmälan senast 18 maj. Begränsat antal deltagare.
Mer information och anmälningsblankett finns på
Hjo folkhögskolas hemsida www.folkhogskolan.com

Frågor rörande kursinnehåll, program och praktiska detaljer

Per Madestam 0730-93 26 46

per.madestam@naturnarahastkraft.se

Frågor rörande anmälan, ekonomi, boende och kost

Hjo folkhögskola 0503-323 00

info.hjo@folkbildning.net

Hjo folkhögskola
Skara stift
www.folkhogskolan.com

Jessica Bergqvist

1. Hur kom du först i kontakt med Föreningen Sveriges Hästkörare?

Genom min sambo Thomas som har varit medlem sen Jesus gick i kortbyxor.

2. Vad har du/ni för hästar och vad kör du/ni?

Totalt har vi 12 hästar på gården. Varav en är svensk ardenner och en är welsh ponny och resten är Belgisk häst (Belgare).

Hästarna använder vi i allt arbete i Äskhults by, såsom plöjning, harvning, sådd, slätter, transporter av oli-

ka slag (stängselstolpar och brandslang till exempel) och skogskörning. Både med griplastarvagn och mindre redskap. Just griplastarvagnen är det mest Thomas som kör. Vi bedriver även liten avel med den Belgiska hästen.

3. När och var blev du först "hästbiten"?

Min mamma hade häst så det blev som det blev. Jag fick min första ponny när jag fyllde 7 år. Ett Gotlandsruss som hette Stina som bara slängde av mig.

Jessica bor i Grimeton, Varberg tillsammans med sambon Thomas och två barn. Paret är anställda av Västkuststiftelsen för att sköta kulturrestativet Äskhults by. Där är de djurhållare och arbetande bönder från april till december. Utöver detta kör de i skogen för länstyrelsen i Halland och privatpersoner. De har också ett lantbruk med dikor, får och hästar.

4. Vad är som driver dig/er att använda hästen?

Det vet i tusan. Just nu, den här årstiden går det mest på ren vilja.

5. Vilken är din/er favoritkörning och varför?

Min favoritkörning just nu måste vara dressyr. Lösgörande arbete på böjda spår. För att det är häftigt att känna hur lätt allting går när hästen trampar under sig med sina bakben. Då bär den sig själv på ett otroligt vis. Men jag borde börja träna på att lägga stockabänk. Det är ju säsong för DM i skogskörning nu.

6. Vad har du stående längst fram i ditt vagnslider och vad använde du det till?

Det är Thomas jäaaaaättestora griplastarvagn. Den går dagligen i grannens skog just nu.

Dressyrträning på Tjolöholm med Rabby av Flöjgård

7. Berätta något speciellt häst- eller körminne du/ni varit med om.

Det får bli från vintern 2012. Då hade vi ett arbete med att glesa ut ett skogsbete på Åskhults utmarker. Det var mycket lärorikt att få vara med i alla led. Från att fälla träden till att saxa ihop virket i stockbänkar, sen lasta upp på kälke och köra till avlägget, som i detta fallet var vid en klipkant där vi rullade stockarna utför berget. Det gällde att inte komma för nära kanten... I efterhand undrar jag om det var helt enligt arbetsskyddsreglerna. Men som sagt det var väldigt lärorikt att göra alla stegen själv för då fick man fort erfara om man hade slarvat någonstans. Då blev efterkommande moment mycket mer tungarbetat. Till exempel en så enkel grej som när man underröjer och fäller, då vill man INTE ha höga stubbar som sticker upp och är i vägen för kälke eller stock. Det finns tillräckligt mycket att köra emot och fastna i ändå. Eller att kapa upp ett träd som ligger dumt till i tre eller fyra bitar när man istället kan dra det som en helstam. Man börjar fort tänka: - Hur kan jag göra för att minimera antalet onödiga steg på en dag. Det blir tillräckligt många ändå.

8. Har du/ni något råd till alla som håller på/vill hålla på med hästkörning?

Att aldrig tro att man är fullärd. Det finns hela tiden utrymme för utveckling. Även för den som har kört länge.

Och till alla som vill börja med körning vill jag påminna om att alla hästar är individer med ett eget humör och en egen vilja. Har man inte med sig den förståelsen från början så kan man lika gärna köra maskin istället.

9. Har du något ämne du skulle vilja ta upp på ett framtida Hästkörarseminarium eller i Moderna Hästkrafter?

Angående ämne på Hästkörarseminarium så har jag tyvärr inget förslag till det, men kan man komma på något som lockar många, så är det bra.

10. Vem vill du/ni se på Kuskbocken i nästa Moderna Hästkrafter?

Jag skulle vilja se Nina Söderström från Dalarna på nästa kuskbock.

Tack Jessica för ditt bidrag till tidningen, och välkommen Nina till nästa nummer! /Redaktionen

STALLTIPSET

Har du något du vill dela med dig av i kommande nummer? Skicka in till redaktionen!

Varma kranspakar

Om du kör griplastarvagn och gillar kalla händer och kanske också vita fingrar – läs inte det här. Med hjälp av lite lim, vulk-, eltejp, några buntband och en bit liggunderlag kan din vardag förvandlas från frys till mys. Som grädde på moset minskar vibrationerna från vagnens motor och hydraulik till kranförarens händer. Eftersom dina nya spakhuvuden inte får rotera är det bra om de ursprungliga bakelitknopparna slipas flata eller ersätts av plattjärn som svetsas på plats. Är det trångt mellan spakarna kan de brytas ut, som en solfjäder, och anpassas till din personliga körstil.
Hälsningar Anders Finnstedt

Spakar special! Med reglaget längst till höger, med spakknopp i original, höjs och sänks dragpunkten. Med nästa spak till vänster ändras på den här vagnen hjulbasen. Kranens utskjut körs med högerhandens fingerspetsar på den horisontella skenan framför de andra reglagen.

Selpinne till boxdörr

Om man vill att boxdörren (eller någon annan dörr för den delen) ska stå öppen och inte puttas igen av klisugna hästar eller långsamt stängas av sig självt på grund av fel lutning. Då kan man göra en enkel lösning med ett balsnöre, en läderrem och en selpinne. Lätt att sätta dit, lätt att öppna och stänga (i alla fall om du är körkunnig och förstår hur en selpinne fungerar - medryttaren däremot fattade inte alls hur det hela skulle knäppas upp).

Hälsningar Maria

Olikfärgade tömmar

Att ha olika färg på tömmarna kan underlätta vid framförallt lunning där man ska lägga ner tömmarna då och då.

Sett i Tyskland under Pherde Stark mässan.

Hälsar Tom

Insändare

Föreningen Sveriges Häskörare Skaraborg

Den 10 februari var det Fest- och bröllopsmessa på Knistad Herrgård utanför Skövde. FSHK Skaraborg var där och marknadsförde bröllopskörning med häst. Besökarna hade under dagen även möjlighet att få provåka ett ekipage då Peter Gerborn med hingstar Albertino och Elstad Blesen samt Markus Wremer med fjordingar Colombia och Casino framförde var sin Viktoriavagn. Per Mades-tam och Lasse Hellsten delade ut Moderna Hästkrafter och fol-drar och visade bilder på olika bröllopsekipage samt marknads-förde vårt entreprenörsregister. En trevlig dag med mycket dis-kussion och intresserade männ-iskor som förhoppningsvis blir lyckligt gifta genom att åka häst och vagn.

Skåne / Blekinge Ardennerklubb

Skåne/Blekinge ardennerklubb har med gemensamma krafter beslutat att träffas med jämna mellanrum under vår och höst för att lära sig själva och sina hästar mer om körning med häst. Ardennern var tidigare bondens trogna följeslagare, som användes såväl till jord- som skogsbruk. Dagens ardenner används fortfarande på samma sätt om än i mindre skala och att åka häst och vagn på marknader är fortfarande något som uppskattas av besökare inom turistnäringen. Till träffarna medlemmarna med sig sina hästar i syfte att få tips och råd samt bolla tankar och ideer vad gäller hästkörning. De som vill köra häst är oftast ensamma med sina hästar när de tränar, men med anordnade träffar kan gemensamma intressen nötas och blötas.

Ardennerklubben i Skåne/Blekinge, där aktiva medlemmar som vill medverka i körningsträffarna är uppdelade i två grupper, varav en grupp håller till i södra Skåne och den andra i norra delen av landskapet. Detta för att minska avståndet och bilda mindre grupper vilket gör att flera kan hjälpas åt med en häst i taget på ett tryggt sätt. Var och en av medlemmarna har med sig sin häst oavsett utbildningsnivå och utgår ifrån vad ägaren önskar träna på. Det kan vara alltifrån att tömköra till att dra draglinor och skaklar som till att dra harv eller timmerkälke. Utöver denna träning får hästen miljöträning av att komma till en ny plats såväl som erfarenhet av att åka hästtransport. Flera av medlemmarna äger unghästar som de vill utveckla och via träffarna utbyts tankar och erfarenheter om framtida övningar som kan utföras hemma. Handhavandet av unghästar kräver tålamod, lugn och medvetande om att det får ta den tid det tar.

Ett sto, Rubina på två år som ska dra skaklar, varav två medlemmar står på var sida om hästen; en håller i grimskaftet och ägaren Jan-Olof Gullberg håller i tömmarna. Hästar som medverkar kan vara alltifrån två år och uppåt, såväl ston, valacker som hingstar. Treåriga ston och valack-

er kan göra FKP (Frivilligt Körprov) och vad är inte bättre än att träna hästen på att komma till en ny plats, träffa andra hästar, men ändå vara lyhörd sin kusk? Inför kommande premieringar där hingstar, ston och valacker vid fyra års ålder kan göra KBI (Körbarhetsintyg) deltar också på dessa träffar.

Så har vi de mer erfarna hästarna som några av medlemmarna har med sig. Med erfarna hästar menar vi de som körts ganska regelbundet under ett par års tid med olika redskap/vagnar. Dessa spänns för med flera av medlemmarna sittandes på vagnarna för att ta en långtur i skog och mark. Det kan vara en rogivande avslutning på en ganska intensiv förmiddag tillsammans med unghästarna.

En längre skogstur på en mil med erfarna hästar. Först kommer Neppe, en hingst som tränas inför KBI på Grevagården 2018, därefter hans bäste vän Frisco, båda födda 2014 och ägs av Martina Lindström. Bakom går två rutinerade ston Heidi och Broketta.

Målet med träffarna är att skapa en trygg, arbetsvillig och mångsidig häst, men det kräver också sin kusk som lär sig förmågan att läsa av hästen. Träning på bor-

taplan med likasinnade människor ger motivation till medlemmar att fortsätta utvecklas tillsammans med sin häst. Det ger också något att se fram emot, en mötesplats där utbyte av erfarenheter ges och fås samt nya bekantskaper med gemensamma intressen.

Ardennerstoet Heidi med kusk Ann Persson och bakom går Broketta med kusk Linda Jönsson vilka medverkat i TV-programmet *Farmen* i år.

Text: Helena Ericson

Kuskutbildningen i Jamtli

Tilde passar på att äta medan Bettan och Elin samspråkar vid stukan.

Vi är några som träffats på den nystartade kuskutbildningen på Wången. Elisabeth Grenholm jobbar på Jamtli (läns museet i Östersund) och en smällkall januarihelg möttes vi där och fick uppleva några arbetsdagar med deras hästar. Helgen erbjöd det mesta - strålande väder, trevliga hästar och kamrater samt väldigt varierande sysslor. Det var allt från utfodring och slädturer i den vackra omgivningen till gödselkörning till en stuka. Men det som stack ut mest var en överraskande drive-in-tur på Sibylla.

Den uppskattades av många!

/Anton Olofsson, elev på Kuskutbildningen

Det härliga gänget på väg att beställa, Elin på Vhilde, Bettan och Maria bakom Tilde.

Vhilde drar oss runt på ett av Jamtli's tidstypiska områden. Elin och Bettan bakom tömmarna.

Det hör inte till vanligheten med ett sådant ekipage utanför luckan. Elin på Vhilde, Maria och Bettan bakom Tilde.

Radannons

Arbetskamrat sökes till expanderande hästföretag inom skogssektorn!

Hults Brukshästar söker häst av rasen ardenner i åldern 2-3 år och uppåt. Kön av mindre betydelse.

God exteriör, bra ben och hovar samt ett mycket gott lynne är önskvärt.

Mankhöjd på växande unghäst eller färdigvuxen häst ska ligga runt 165 cm.

Välkommen att höra av dig till Åsa Friman, Nässjö. Jönköpings län. 070-24 10 335.

Distriktsombud

Vad finns det för hästköraraktiviteter i ditt distrikt? Kan man arrangera något för medlemmar i ditt område? Kurser? Ta kontakt med ditt distriktsombud.

Blekinge, Tom Larsson, Karlskrona, 076-8998811, backdala@hotmail.com

Dalarna, Erik Sundin, Orsa, 070-548 62 29

Gotland, Monica Elebjörk, Klintehamn, 070-381 02 17, info@svangel.se

Gävleborgs län, Anders Svensson, Hudiksvall, 0650-250 28

Göteborg och Bohuslän, Peter Andersson, Svanesund, 070-655 69 07, hogenhovslageri@hotmail.com

Halland, Jessica Bergqvist, Grimeton, 070-662 72 37, breavad@gmail.com

Jämtland, Marie Lidvall, Föllinge, 073-182 44 06, marielidvall@hotmail.com

Jönköping, Jan Bång, Gislaved, 0371-134 25

Kalmar, se distriktsförening, nästa sida.

Kronoberg, Henric Stenbeck, Tingsryd, 0702-132435, henricstenbeck@hotmail.com

Norrbotten, Lars-Olof Lundgren, Blåmark, 070-3380787

Skaraborg, se distriktsföreningar, nästa sida.

Skåne, se distriktsförening, nästa sida.

Stockholm, Sara Mattsson, Tyresö, 070-439 57 24, sara.mattsson@live.com

Södermanland, Gösta Kylsberg, Strängnäs, 0733-74 68 88, gosta.kylsberg@inbetween.se

Uppsala, Camilla Perhult, Knutby 070 - 28 76 316, camilla@teamdalhamn.se

Värmland, Knut Harju, Arvika, 070-851 67 31

Västerbotten, Dag Lernstad, Skellefteå, 0910-77 0423

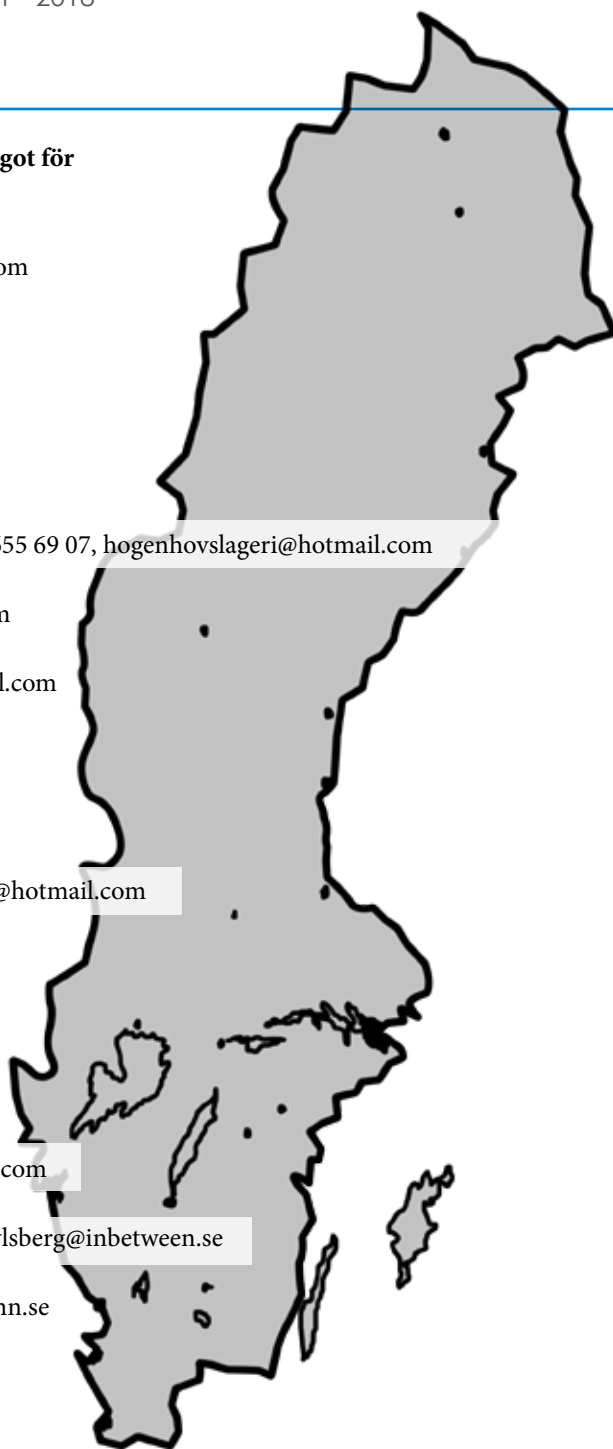
Västernorrland, Jan-Ove Lundqvist, Arnesvall, 070-309 20 21

Västmanland, se distriktsförening, nästa sida

Älvsborgs län, Linus Elmelid, Svenljunga, 070-276 60 04

Örebro län, Jesper Hansson, Lindesberg, 070-680 42 56

Östergötland, Kjell Brinkby, Vikingstad, 013-850 17

DISTRIKTSOMBUD

Meddela länets kommande aktiviteter till Jessica, jessica_rytter@hotmail.com så kommer de med på distriktens info-sida.

Om du är distriktsombud och vet att du inte har gett oss din mailadress, maila den till Jessica så läggs du till i maillistan.

Distriktsföreningar

Västmanland

Kontaktperson: Arne Persson, Möklinta,
0224-82016,
draghasten@gmail.com

Medelpad

Kontaktperson: Lennart Östberg, Specksta
070 395 09 50.

Kalmar

Kontaktperson: Tomas Karlsson, Rockneby
0725824080
tjommen1.karlsson@gmail.com

Se info på Sveriges Hästkörare Kalmars facebookside.

Skaraborg

Kontaktperson: Per Madestam, Hjo
0730-932646,
per.madestam@naturnarahastkraft.se

Kommande arrangemang:

9 mars: Distriktsträff. Den 9-11 mars är det åter dags för hingstpremieringen på Grevagården. Som vanligt finns FSHK där med monter. På kvällen 9 mars kl. 19.00 inbjuds till en distriktsamling i Hjo. Besked om plats ges när vi vet hur många som kommer. Syftet är primärt att träffas och utbyta erfarenheter och fundera över distriktets verksamhet framöver, men också att informera om den planerade sommarkursen. Enkel förtäring till självkost-

nadspris. Meddela senast den 5/3 till Per Madestam om du önskar delta på distriktsträffen.

18 mars: Banbyggarkurs skogskörning, Mullsjö, mer info kommer om anmälan och dagen på www.skaraborgslanshastavelsforening.dinstudio.se

25 mars: DM i skogskörning med häst, Mullsjö, mer information om anmälan och dagen på www.skaraborgslanshastavelsforening.dinstudio.se.

2-6 juli: Sommarkurs i brukskörning med häst på Hjo folkhögskola. FSHK Skaraborg är medarrangör av denna kurs. Sprid gärna informationen till sådana ni tror kan vara intresserade. Läs mer på Hjo folkhögskolas hemsida: www.folkhogskolan.com/

Skåne

Kontaktperson: Anders Blomberg, Perstorp
0733-148345
anderspivo@gmail.com

Kommande arrangemang:

Sveriges Hästkörare, Skånedistriktet bjuder in till årsmöte sön 15 april kl 14.00 på Lagetorp (Söderåsens turridning), Ljungbyhed. AGENDA Gräsklippning med enbet i teori o praktik. Årsmöteshandlingar. Fika. Ridtur för dom som vill. Styrelsen hälsar alla välkomna!

Skånedisyriktet har följande på agendan framöver:

- Praktisk gräsklippning en halv vardag, i början på aug
 - Resa till skog-EM på Jylland, Danmark i slutet på aug
- Mer information kommer i nästa nummer.

Reklam & Profilkläder för medlemmar

Keps i svart canvasbomull

Pris: 85 inkl moms och tryck

T-shirt i Ekologisk bomull

Pris: 149 inkl moms och tryck

Färg: vit

Stl. XS-XXL, dam XS-XL

4930 Stickad jacka

Pris: 925 inkl moms

och tryck.

Stickad jacka med luva i snygg design och bekväm kvalitet. Jackan har dragkedjor i kontrastfärg och är förstärkt med softshellmaterial på axlar och ryggslut för ökad slitstyrka. **Färg:** grön/svart
Stl. XS-4XL

Mössa svart

Pris: 89 inkl moms och tryck

3250 Timmermansskjorta

Pris: 539 inkl moms och tryck.

Färg: blå/vit

Stl. S-XXL

1454 Byxa Herr & Dam

Pris: 645 inkl moms

(Ev. tryck tillkommer)

Går att få med Sveriges Hästkörare loggan / eget namn på bakben.

Färg: grön/svart

Stl. 44-62, 146-156, 84-124, dam 34-46

Huggarjacka Pfanner varsel kl.3

Pris: 3260 inkl moms och tryck.

Färg: orange/gul

Stl. XS-XXXL

Varselväst gul kl.3

Pris: 175 inkl moms och ryggtryck

Stl. M-XXL

4949 Softshelljacka

Pris: 1049 inkl moms

och tryck.

En flexibel och mångsidig softshelljacka med justerbar huva. Tillverkad i ett vind-och vattentätt material som andas.

Färg: svart/grön

Stl. XS-4XL

3801 Pris: 650

inkl moms o ryggtryck

Fleecefodrad vinterväst med vattenavvisande finish. Förlängd rygg som värmer ryggslutet.

Färg: svart

Stl. S-4XL

Klisterdekal 40x14cm

Pris: 19 inkl moms

Ryggtryck 70kr. Småtryck samt personnamn 50kr.

Frakt tillkommer med 150 kr. Fraktfritt vid ordervärde över 2000 kr.

Vi reserverar oss från slutförsäljning och eventuella tryckfel.

Samtliga priser är inklusive moms.

Ring / Maila order till oss: 0504 - 106 00, info@glk.se, www.glk.se

Föreningen
**SVERIGES
HÄSTKÖRARE**

I samarbete med

GLK
PRODUKTER

Årets Hästföretagare!

Moderna Hästkrafter vill gratulera Annelie och Lasse från Järva Trädvårds-center som mottog priset Årets Hästföretagare. Priset utses av HNS och LRF och delades ut på Hästföretagraforum. Järva Trädvårdscenter driver naturvård med häst i tätortsnära skogar och parker, trädfällning, trädvård, slätter med häst och lie, utbildning samt uppdragskörningar med häst.

Hur känns det att få detta pris?

– Det är väldigt ärofyllt att få ta emot ett sådant här pris. Vi är glada att vår smala bransch blir sedd och uppskattad, och hoppas kunna förvalta den uppmärksamheten väl, så den gynnar även våra kollegor ute i landet, säger Anneli.

Rapport från styrelsen!

Som en del av er lärt sig efter alla år samlas vi i styrelsen i januari under en fredag till söndag på lämplig plats för att sammanställa året som gått och planera kommande år samt få ihop allting inför stämman i april.

I år var vi på samma plats som årets seminarium, Högbo bruk. En idé med det är att se platsen och lösa eventuella oklara trådar inför kommande tillställning. Det är många långa diskussioner och en hel del kloka tankar. I år fick även möjlighet att smida annat än planer då vi fick ett pass i brukets smedja hos Sme-Johan där det blev både smörknivar, hovkratsar och några kapsylöppnare.

www.hastkorare.se

I NÄSTA NUMMER:

När det som inte får hända händer

Hästar är stora starka flyktdjur och ibland sker olyckor, hur mycket vi än jobbar för att förebygga dem.

Vårt tema för nästa nummer ska handla om hur det kan vara när det sker olyckor, hur man kan gå vidare och vad man kan lära sig av det.

Det kan vara jobbigt att prata om misstag man gjort eller saker som hänt utom din egen kontroll. Men det är bra att vi faktiskt vågar dela med oss av våra historier. På så sätt kan vi stötta varandra, lära av varandra och

gå vidare.

Därför behöver vi era berättelser! Har du varit med om något tillbud inom hästkörning? En olycka eller något som kunde slutat illa men som gick bra? Vill du berätta om vad som hände och hur du har gått vidare och kunnat lära dig av händelsen? Vi vill höra både om stort och smått.

Mejla till redaktor@hastkorare.se eller ring redaktör Maria Lindberg på tel 0730466857.

helsidesannons